Magiczny Kraków

Wymiana zabytkowych tramwajów. Do Krakowa przyjechały wagony z czterech miast

2026-06-24

To kolejny rok, w którym krakowskie MPK na okres wakacji wymienia się historycznymi wagonami z innymi polskimi miastami. 18 czerwca w zajezdni tramwajowej Nowa Huta zostały zaprezentowane cztery wyjątkowe wagony, które w ramach tego projektu trafiły do naszego miasta i będą woziły przez najbliższe tygodnie mieszkańców i turystów na Krakowskiej Linii Muzealnej.

To największa jak to tej pory współpraca polskich miast, przedsiębiorstw i miłośników historycznych pojazdów w Polsce w zakresie wymiany historycznych tramwajów. W tym roku po raz pierwszy do tego projektu dołączyły Tramwaje Śląskie.

A jakie wagony trafiły do Krakowa?

- Warszawę w tym roku reprezentuje wagon **4NJ nr 838**, z kolekcji Tramwajów Warszawskich. To prototypowa konstrukcja z 1957 r. stworzona na potrzeby MZK w Warszawie. Na bazie dwukierunkowego wagonu typu 4N powstał wagon jednokierunkowy. Taka zabudowa wynikała z chęci wprowadzenia oszczędności w produkcji i utrzymaniu wagonów. Było to możliwe z uwagi na coraz powszechniejsze użytkowanie w komunikacji tramwajowej pętli końcowych i brak konieczności zmiany kierunku ruchu na linii. Jedyny taki egzemplarz trafił do Warszawy, gdzie był użytkowany przez niemal dekadę. Wraz z dostawą do stolicy nowoczesnych wagonów został przekazany do Szczecina. Po zakończeniu eksploatacji dzięki miłośnikom tramwajów w 1997 r. powrócił do Warszawy już jako pojazd historyczny.
- Poznań tym razem reprezentuje nie zielony, a żółty tramwaj z MPK w Poznaniu **Beijnes 3G**. Wagony tego typu zostały wyprodukowane w latach 1959–1961 dla przedsiębiorstwa komunikacyjnego w Amsterdamie i tam przez wiele lat były eksploatowane. Na początku lat 90. XX wieku tramwaje poznańskie, podobnie jak krakowskie, borykały się z ogromnymi trudnościami taborowymi. Dzięki przetartym przez MPK w Krakowie szlakom w zakupie z zachodu używanego taboru skorzystano z oferty nabycia wagonów z Amsterdamu. W 2003 r. do Poznania trafiło 12 wagonów serii 3G. W czerwcu 2011 r. zakończono ostatecznie eksploatację wagonów holenderskich pozostawiając jeden do tworzonej kolekcji historycznych pojazdów. W listopadzie 2025 r. wagon z numerem 610, pochodzący z 1960 roku, powrócił do służby już jako pojazd zabytkowy.
- Tramwaje Śląskie wypożyczyły do Krakowa wagon **102Na nr 183**. Ta seria starszym mieszkańcom Krakowa jest bardzo dobrze znana bowiem przed laty była podstawowym środkiem transportu do Kombinatu w Nowej Hucie. Śląsk był największym odbiorcą wagonów normalnotorowych. Spośród 645 wyprodukowanych ogółem pojazdów aż 128 trafiło do zajezdni ówczesnego Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Katowicach. Wagon nr 183 został wyprodukowany w 1970 r. i cały czas jest eksploatowany, od 2006 r. jako pojazd historyczny.
- Wrocław wypożyczył do Krakowa wagon **Maximum 325**. To jeden z najstarszych czynnych tramwajów w Polsce wyprodukowany w 1901 r. w Hamburgu dla jednego z przedsiębiorstw

komunikacyjnych we Wrocławiu. Jego budowa opiera się na niezwykle powszechnym na przełomie XIX i XX wieku amerykańskim rozwiązaniu o nazwie *Maximum Truction Truck*, polegającym na budowie skrętnych wózków, w których oś napędowa była znacznie większa od osi tocznej tego samego wózka. To pozwalało na budowę wagonów o dużej pojemności przy mniejszym nacisku na oś, z łatwością poruszających się po ciasnych łukach przy wykorzystaniu tylko dwóch silników. Dzięki temu znacząco obniżało koszty eksploatacji. W latach 20. XX wieku nadwozia wagonów Maximum we Wrocławiu przebudowano i upodobniono do wagonów typu Standard. Eksploatacje czteroosiowych drewnianych wagonów zakończono nad Odrą w 1970 roku. Trzy dekady później jeden z wagonów został odnaleziony na terenie ogródków działkowych, a w latach 2019–2021 z dużą pieczołowitością był przywracany do ruchu w pierwotnej wersji tj. z otwartymi pomostami.

W ramach wymiany z Krakowa do Warszawy został wypożyczony wagon Wismar nr 506, do Poznania pojechał skład wagonów N-9 i ND-454, do Tramwajów Śląskich został wypożyczony wagon SN1-59, a do Wrocławia z odwiedzinami wyruszył skład wagonów N-26 i ND-502.